

Centrum West

Concept gebiedsplan 2019

Gebiedsplan 2019 Centrum West

In dit gebiedsplan leest u wat de belangrijkste onderwerpen zijn in gebied Centrum West en wat de gemeente samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in 2019 gaat doen.

Inhoudsopgave

Gebiedsplan 2019 Centrum West	2
Inleiding	4
Prioriteit 1 Verbeteren van de leefbaarheid	7
Doelstelling 1.1 Minder overlast van personen-, groepen, horeca- en drugsoverlast	8
Doelstelling 1.2 Minder overlast van activiteiten in de openbare ruimte die uitsluitend gericht zijn op toeristen en bezoekers	9
Doelstelling 1.3 Een schonere openbare ruimte	10
Doelstelling 1.4 Bewoners ervaren minder overlast van gebruikers van het water	10
Prioriteit 2 Zorgen voor een duurzame omgeving	12
Doelstelling 2.1 Aanpassen van de fysieke ruimte aan de verwachte wateroverlast, droogte en hittestress	13
Doelstelling 2.2 Het verminderen van het aantal (vervuilende) vervoersbewegingen voor een betere luchtkwaliteit	14
Doelstelling 2.3 Het bevorderen van (volledig uitstootvrij) goedertransport over het water	15
Doelstelling 2.4 het verduurzamen van de gebouwde omgeving	15
Prioriteit 3 Meer ruimte voor voetgangers en fietsers creëren	16
Doelstelling 3.1 Er rijden minder auto's in de binnenstad	17
Doelstelling 3.2 Meer autoluwe of autovrije fietsstraten en fietsroutes waardoor een uitgebreid en logisch fietsnetwerk ontstaat	19
Doelstelling 3.3 Beter benutten van bestaande voetgangersruimte door aanpassingen van beleidsregels, openbare ruimte en handhaving	19
Doelstelling 3.4 Meer voetgangersruimte ten koste van ruimte voor de auto door herinrichtingen	21
Prioriteit 4 Behouden van een gemengd woon - en werkmilieu	23
Doelstelling 4.1 Meer woningen geschikt voor ouderen	24
Doelstelling 4.2 Minder vakantiehuur van woningen zodat woningen daadwerkelijk als woning worden gebruikt	25
Doelstelling 4.3 Het behouden en realiseren van een gemengde woningvoorraad per buurt	25
Doelstelling 4.4 Meer maatschappelijke voorzieningen voor bewoners	26
.....	28
Prioriteit 5 Verbeteren en versterken van de buurteconomie	28

Doelstelling 5.1 Een meer divers winkelaanbod	29
Doelstelling 5.2 Betere aansluiting van de markten en de straathandel op de behoefte van de Amsterdammers	30
Prioriteit 6: Meer bewoners doen actief mee in de samenleving	32
Doelstelling 6.1 Meer kansen jeugd en jongeren.....	33
Doelstelling 6.2 Mensen zorgen voor elkaar en hun omgeving	34
Doelstelling 6.3 Meer ontmoetingsplaatsen door herinrichting van speeltuinen.....	35
Bijlage 1: Zelfpersende afvalbakken	36

Inleiding

Kenmerken en ontwikkelingen

Centrum-West omvat het oudste deel van Amsterdam: de beide Burgwallen (Oude Zijde en Nieuwe Zijde). Daarnaast vallen Grachtengordel-West, De Jordaan en de Haarlemmerbuurt incl. Westerdok/IJdok en de Westelijke Eilanden onder dit gebied.

Centrum-West is het drukste gebied van Amsterdam met een mix van verschillende stedelijke functies op een klein oppervlak: wonen, werken, studeren en recreëren. De druk op het gebied neemt elk jaar toe: er komen meer banen, winkels, hotelkamers en bezoekers bij. In het gebied bevinden zich concentraties van bedrijven, kantoren en onderwijsinstellingen, evenals de bekendste toeristische trekpleisters (rondvaartboten, Anne Frankhuis, Red Light District enz.) en winkelgebieden (zoals Kalverstraat, Nieuwendijk, Haalemmerstraat/dijk/plein en de 9-straatjes) in combinatie met horeca. Vooral op de Burgwallen moeten winkels, horeca, bedrijvigheid, toerisme en bewoners de beperkte ruimte delen. Alle voorzieningen maken het gebied aantrekkelijk, maar de alsmat toenemende drukte gaat ten koste van de leefbaarheid in de buurt. De tevredenheid met de eigen buurt neemt hier af. De Grachtengordel-West met zijn grote statige grachtenpanden is altijd een rijke woonbuurt geweest. De Haarlemmerbuurt en de Jordaan zijn vooral woongebieden, de Jordaan is de dichtst bebouwde en bevolkte buurt van het Centrum, maar heeft ook het grootste aantal bedrijfsvestigingen.

Totstandkoming van het gebiedsplan

Het gebiedsplan van 2019 is deels een vervolg op de acties die in 2018 in gang zijn gezet. Voor het gebiedsplan is de input van alle partners gebruikt: bewoners, ondernemers, winkelstraatmanagers, zorg- en welzijnsinstellingen. Het coalitieakkoord van het nieuwe gemeentebestuur is natuurlijk ook een belangrijke bron voor dit gebiedsplan, naast de informatie waarover de verschillende onderdelen van de gemeente beschikt. De activiteiten zijn opgesteld op basis van informatie verzameld via de online buurtenquête én gesprekken en bijeenkomsten die door de gebiedsteams regulier worden georganiseerd of gesprekken en bijeenkomsten waar de gebiedsteams worden uitgenodigd. Daarnaast is door de stadsdeelcommissie een Stem van Centrum bijeenkomst georganiseerd.

Online buurtenquête

Om te achterhalen wat er in de buurten van stadsdeel Centrum leeft voert Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) sinds 2015 op verzoek van stadsdeel Centrum jaarlijks de Buurtenquête uit. In deze enquête worden vragen gesteld over uiteenlopende onderwerpen, een enkele keer worden vragen uit eerdere edities herhaald om vergelijkingen in de tijd mogelijk te maken.

De ervaringen, meningen en suggesties van bewoners, ondernemers en mensen die in het Centrum werken zorgen samen voor een goed beeld van wat er leeft in de buurten van het stadsdeel.

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van 8 mei tot en met 5 juni 2018. Respondenten konden de vragenlijst invullen als bewoner, ondernemer, of werkende in de buurt. In totaal hebben 4.895 mensen uit stadsdeel Centrum aan het onderzoek meegedaan.

Als eerste kregen respondenten de gelegenheid aan te geven welk probleem of welke zaak de gemeente als eerste zou moeten aanpakken in de buurt. Van de 2568 respondenten uit Centrum-West hebben er 113 geen antwoord gegeven op deze vraag (4%). De antwoorden die gegeven zijn hebben betrekking op alom bekende problemen in de binnenstad zoals de aanpak van (overlast van) drukte, het tegengaan van eenzijdig winkelaanbod, handhaving tegen overlast gevend gedrag in de openbare ruimte (van bijvoorbeeld fietsers, voetgangers, toeristen, mensen met psychische- of psychiatrische problemen), de aanpak van drank- en drugs gerelateerde overlast, het tegengaan van overlast van het autoverkeer (inclusief taxi's, toeristenbussen en vrachtverkeer en de wens voor een autoluwe binnenstad), de aanpak van vervuiling, geluids- of stankoverlast, en overlast van illegale vakantieverhuur. Kortom: allerlei zaken die de leefbaarheid van het Centrum moeten of op z'n minst zouden kunnen verbeteren.

bron: OIS

In het algemeen geldt dat hoger opgeleiden en mensen met een Nederlandse herkomst meer dan andere groepen bereid zijn om aan onderzoek mee te werken. Dit geldt ook voor de leden van het online bewonerspanel van OIS en voor de respondenten die via de open link aan het onderzoek hebben meegewerkt. Verder geldt dat beide groepen waarschijnlijk meer dan gemiddeld betrokken zijn bij de stad. De methodes die zijn gebruikt om de data te verzamelen in het huidige onderzoek leiden maar gedeeltelijk tot een representatief beeld van alle Amsterdammers.

Stem van Centrum – in gesprek met de stadsdeelcommissie

Op maandag 17 september heeft de stadsdeelcommissie een Stem van Centrum avond georganiseerd. Op deze avond zijn door de stadsdeelcommissie 70 één op één gesprekken gevoerd met bewoners en ondernemers en hebben 13 bewoners en ondernemers "op de zeepkist" hun zorgen en ideeën met de stadsdeelcommissie gedeeld.

Participatie

Op verschillende manieren zijn bewoners en ondernemers betrokken bij het tot stand komen van het gebiedsplan. Natuurlijk wordt hierbij gebruik gemaakt van digitale kanalen zoals de online buurtenquête, de Stem van Centrum, facebook, twitter en de website, maar bewoners, ondernemers en niet te vergeten professionals zoals wijkagenten en buurtwerkers worden ook actief en direct benaderd om mee te denken. Voor dit gebiedsplan is dat gebeurd in de verschillende buurtgesprekken (bijeenkomsten in vijf buurten in het westelijk deel van Centrum West), in reguliere buurtoverleggen zoals het Integraal Burgwallen Overleg en in verschillende buurtoverleggen die adhoc of op projectbasis plaatsvinden. Bij alle BIZ-verenigingen en winkelstraatmanagers is geïnventariseerd wat zij van belang vinden voor gebiedsagenda en gebiedsplan. Buiten deze enigszins formele weg van participatie is er met nadruk ook een meer informele weg. De makelaars van de gebiedsteams team zijn de 'ogen en oren' op straat en onderhouden goede banden met zeer veel betrokkenen in de buurten, zij zijn daar een 'bekend gezicht' en krijgen op die manier een schat aan informatie over wat betrokkenen belangrijk vinden voor hun buurten in het komende jaar (en daarna).

Ook bij de activiteiten in het gebiedsplan wordt bij de start gekeken of en hoe dit samen met bewoners en ondernemers kan worden opgepakt. Bij herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte worden bewoners en ondernemers actief betrokken bij het ontwerp en uitvoering. Met het budget "Groen in de buurt" worden ondernemers en bewoners (financieel) ondersteund met het vergroenen van straten en pleinen, waar mogelijk voeren de we deze projecten samen uit. Steeds meer BIZ-en gaan zelf aan de slag met het zoeken naar mogelijkheden om gezamenlijk bedrijfsafval inzamelen. In de het komende periode gaan we actief aan de slag met den nieuwe mogelijkheden die online instrumenten bieden en zoeken we naar uitbreiding van instrumenten als de Online Buurtenquête en Stem van Centrum. Daarnaast kijken we naar de mogelijkheden die de nieuwe Omgevingswet gaat bieden om initiatiefnemers te verplichten om betrokkenen snel en beter te betrekken bij bouwontwikkelingen in hun buurt. En natuurlijk blijven we de bewoners en ondernemers ook opzoeken via informeel en formeel (inspraak) overleg, bij buurtbijeenkomsten, bij projecten en gewoon 'op straat'.

Financiën

In het gebiedsplan zijn alleen activiteiten opgenomen die kunnen worden uitgevoerd binnen de kaders van de begroting 2019 waarin de budgetten en capaciteit zijn vastgelegd.

In de bijlage van het gebiedsplan is een meerjarenperspectief opgenomen. Dit is een overzicht van activiteiten die vanuit het gebied zeer wenselijk zijn maar waar in de begroting 2019, in budget en capaciteit, nog geen ruimte voor was.

Prioriteit 1 Verbeteren van de leefbaarheid

Toerisme hoort bij het internationale karakter van Amsterdam en dat moeten we blijven koesteren. Maar tegelijkertijd worden de positieve kanten van het toerisme, als werkgelegenheid en inkomsten voor de stad, steeds meer overschaduwde door negatieve gevolgen. Overlast, drukte en afval maken dat de leefbaarheid van sommige buurten ernstig onder druk staat.

(Bron: Coalitieakkoord: Een nieuwe lente en een nieuw geluid)

Doelstelling 1.1 Minder overlast van personen-, groepen, horeca- en drugsoverlast

Centrum-West is het drukste gebied van de stad. In alle wijken is de verblijversdichtheidsindex veel hoger en veel sterker toegenomen dan gemiddeld. Er is veel overlast van personen-, groepen-, horeca- en drugsoverlast. Op de Burgwallen Oude en Nieuwe Zijde is de drukte het grootst en het sterkst toegenomen. *(Bron: Gebiedsanalyse 2017 Centrum West).*

- **Activiteit 1.1.1 Een vastgesteld Plan van Aanpak voor de uitgaanspleinen Leidseplein en Rembrandt- & Thorbeckeplein en voor de Wallen**
Voor de uitgaansgebieden Rembrandt- en Thorbeckeplein, Leidsebuurt en Wallen wordt een integraal plan van aanpak gemaakt en vastgesteld. Het plan, dat ook met de belanghebbenden zal worden besproken, bevat maatregelen om op korte, middellange en lange termijn de leefbaarheid in de gebieden structureel te verbeteren. Daarbij wordt o.a. ingezet op meer inzet van reiniging, hosts en handhaving, overlast van taxi's maar ook op samenwerking met ondernemers en het op fysiek orde brengen van het gebied. Ook zal onderzoek naar fundamentele maatregelen tegen drukte en overlast onderdeel uitmaken van het plan van aanpak.
- **Activiteit 1.1.2 Aanpak van alcoholverkoop en – misbruik op de Wallen In samenwerking met horeca en detailhandel**
Om overlast op de Wallen door overmatig alcoholgebruik terug te dringen wordt bekeken of afspraken gemaakt kunnen worden met alcoholverkopende winkeliers en op welke momenten de alcoholverkoop in winkels op de Wallen tijdelijk kan worden beperkt of verboden. Ook wordt in samenwerking met horecazaken aandacht besteed aan het voorkomen van het door blijven schenken van alcohol aan dronken personen. Er wordt een actieve "0,0%" campagne gevoerd met stickers, posters en spandoeken.1.2
- **Activiteit 1.1.3 Handhaving horeca**
Handhaving van de regels voor horecabedrijven is een prioriteit van het stadsdeel. Dan gaat het om: geluid, stank en uitwaaiierende terrassen. Bij de handhaving van horecaoverlast moeten echter ook prioriteiten worden gesteld. Dat gebeurt lopende het jaar op grond van actuele informatie.
Op terrassen is in 2018 extra strikt gehandhaafd in een kerngebied, bestaande uit de volgende straten 9-straatjes, Damrak, Damstraat, Heren- en Prinsenstraat, Martelaarsgracht, Nieuwmarkt, Paleisstraat, Spui en Spuistraat. Eind 2018 worden de resultaten van deze actie geëvalueerd en vervolgens wordt besloten in welke straten in 2019 in ieder geval extra terrashandhaving zal plaatsvinden.
- **Activiteit 1.1.4 Inzet buurtconciërge en buurtgerichte handhavers**
De inzet van een vaste buurtconciërge, bij voorkeur in samenwerking met buurtgerichte handhaver heeft in 2018 zijn nut bewezen. De zichtbare aanwezigheid van het team heeft een positief effect en het wordt als prettig ervaren dat dezelfde mensen in het gebied

rondlopen. Buurtconciërges en buurtgerichte handhaving worden in 2019 ingezet in de g-straatjes, op de Elandsgracht, de Dam en de Wallen Buurtgerichte handhaving .....

- Activiteit 1.1.5 Continueren van de campagne 'I live here'
De bedoeling van de campagne is om bezoekers er meer bewust van te maken dat er in het Wallengebied ook gewoon mensen wonen om rekening mee te houden. Veel bezoekers weten niet dat er mensen wonen, maar de ervaring leert dat ze hun gedrag aanpassen als ze hier actief op gewezen worden. In 2018 zijn foto's van bewoners op ramen en deuren gehangen. De campagne loopt door in 2019 en wordt tussentijds geëvalueerd.
- Activiteit 1.1.6 Aanlichten van panden in de Lange Niezel en de Oudebrugsteeg
In samenwerking met pandeigenaren wordt de verlichting verbeterd door middel van aanlichten van panden in de Lange Niezel en de Oudebrugsteeg met als doel de veiligheid in deze straten te vergroten.

Doelstelling 1.2 Minder overlast van activiteiten in de openbare ruimte die uitsluitend gericht zijn op toeristen en bezoekers

Ruim de helft van de respondenten in Centrum-West heeft wel eens overlast van personen in de buurt (56%). In de Burgwallen heeft (bijna) twee derde van de ondervraagden hier wel eens last van. Degenen die wel eens overlast van personen in de buurt ervaren, geven aan dat ze de meeste overlast van toeristen hebben in Centrum-West (44%), met name in de Grachtengordel West en de Burgwallen Oude Zijde doet de overlast van toeristen zich vaker voor dan in de andere wijken. Op de tweede plaats komt de overlast van horecabezoekers (16% in Centrum-West). Ook hier geldt dat deze vorm van overlast zich vaker voordoet in de Burgwallen (zowel Oude – als Nieuwe Zijde), maar ook in de Jordaan, terwijl dit nauwelijks speelt in de Haarlemmerbuurt. In de online buurtenquête wordt aangegeven dat de bierfiets nu veel overlast veroorzaakt op de Westerdoksdijk en IJdok in de Haarlemmerbuurt. (*Bron: Online buurtenquête 2018*)

- Activiteit 1.2.1 Besluit uitbreiden vergunningensysteem voor gidsen van groepen
Het vergunningensysteem voor het gidsen van groepen, zoals dat bestaat op de Wallen, heeft positieve resultaten. Wel ontstaat er een waterbedeffect. In 2019 wordt besloten of de vergunningplicht wordt uitgebreid naar andere delen van de binnenstad.
- Activiteit 1.2.2 Maken van afspraken met organisatoren van kroegentochten
We benaderen de organisatoren van kroegentochten en maken afspraken over het terugdringen van overlast. Tegelijkertijd onderzoeken we de mogelijkheid voor regulering overeenkomstig het model van het vergunningensysteem voor gidsen.
- Activiteit 1.2.3 Beleid opstellen over alternatief personenvervoer.

In 2019 wordt nieuw beleid ingevoerd ten aanzien van bepaalde vormen van alternatief personenvervoer. Hiermee wordt invulling gegeven aan het collegebesluit van 27 maart 2018. Dat besluit gaat over fietstaxi's, tuk-tuks en paardenkoetsen en heeft als belangrijkste doel het verminderen van de drukte en het wegnemen van de overlast van deze vormen van vervoer

Doelstelling 1.3 Een schonere openbare ruimte

Eén op de vijf respondenten geeft aan overlast van vuil op straat te ervaren. Bij overlast van vuil op straat gaat het om op verkeerde tijden aangeboden vuilnis (onder andere door Airbnb-toeristen), de hoeveelheid afval van de horeca, zwerfvuil, het niet tijdig ophalen van het vuil of vogels die vuilniszakken open trekken, en de overlast van mensen die hun behoefte in het portiek doen.

(Bron: Online buurtenquête 2018)

In de binnenstad mogen bewoners hun vuilniszakken twee keer per week langs de kant van de weg zetten. Het stadsdeel kent per wijk verschillende ophaaltijden waarop het huisvuil kan worden aangeboden. Ruim de helft van de bewoners en ondernemers kent plaatsen in Centrum-West waar afval buiten reguliere ophaaltijden geplaatst wordt (55%). Veel vuilniszakken worden open gepikt door vogels waardoor het vuil zich verspreidt. *(Bron: Online buurtenquête 2017)*

- Activiteit 1.3.1 Evaluatie proef met bovengrondse afvalcontainers.
In de binnenstad is de wens groot om afval in te zamelen via containers. In de binnenstad is weinig ruimte om de containers ondergronds te plaatsen. Op de Prinsengracht en de Marnixstraat is een proef gestart met bovengrondse afvalcontainers. De proef wordt dit jaar geëvalueerd.

Activiteit 1.3.2 Plaatsen van zelfpersende afvalbakken

In 2018 zijn er zo'n 200 zelfpersende bakken geplaatst in drukke (winkel)straten en op pleinen, zoals de Dam en de Wallen enz. In 2019 komt er nog een gelijke hoeveelheid zelfpersende bakken bij. In bijlage 1 kunt u zien op welke plekken de zelfpersende afvalbakken komen te staan.

- Activiteit 1.3.3 We realiseren een toilethuisje op de Noordermarkt.
Het toilethuisjes is toegankelijk voor mannen, vrouwen en gehandicapten. Het gebruik is gratis.

Doelstelling 1.4 Bewoners ervaren minder overlast van gebruikers van het water

De ergernis van bewoners over overlast op het water is de laatste jaren fors toegenomen. De open boten die in en rond het weekend met luide muziek door de binnenstad varen, zijn uitgegroeid tot één van de symbolen van de drukte discussie. Het aantal vergunde passagiersvaartuigen is de laatste drie jaar bijna verdriedubbeld en afhankelijk van juridische procedures kan dit aantal ook nog toenemen voor boten van boven de 14 meter. Er is een toenemend aantal klachten en rondom

op- en afmeerlocaties ontstaan toeristische hubs. Daarnaast is er veel overlast van het “proppen”, het op straat werven van klanten.

- **Activiteit 1.4.1 Aanpak overlast op het water**
Er wordt een handhavingsstrategie vastgesteld waarin wordt vastgelegd waar en hoe de handhaving op het water het meest effectief kan worden ingezet. Er zal onder meer worden opgetreden tegen sloepen met lawaaiige passagiers. Om dat mogelijk te maken wordt onderzocht of met ingang van het vaarseizoen 2019 met ingang van het vaarseizoen 2019 een vergunningplicht kan worden ingesteld voor boten met meer dan 12 passagiers. In een vergunning kunnen voorwaarden worden gesteld.

- **Activiteit 1.4.2 Implementeren van een mogelijk vervolg op de locatiegerichte experimenten bij de Oudezijds Voorburgwal en de Prinsengracht in de omgeving van het Anne Frankhuis op basis van de uitkomsten van de evaluatie van de pilot.**
Er is rond de Anne Frank locatie overleg gevoerd met stakeholders en geëxperimenteerd met gedragsregels, inzet van stewards en niet meer laden en lossen van goederen. In 2019 is het plan tijdelijke uitwijkmogelijkheden, spreiding een betere doorstroming te testen. Dit is echter afhankelijk van bezwaren uit de buurt, verkeerskundig onderzoek en de evaluatie van eenrichtingverkeer op de Prinsengracht. Bij de Oudezijds Voorburgwal is geëxperimenteerd met weekendafsluiting voor de pleziervaart, een afmeerverbod voor het weekend en het snel in- en uitstappen en wegvaren. Uit de evaluatie worden mogelijke vervolgacties voorgesteld.

Prioriteit 2 Zorgen voor een duurzame omgeving

Wij zijn de eerste generatie die de gevolgen van klimaatverandering merkt en de laatste generatie die er wat aan kan doen. Als we willen dat Amsterdam bij haar achthonderdste verjaardag nog altijd in blakende gezondheid verkeert, moeten we nu stevige keuzes durven maken. We streven ernaar om de groene koploper van Nederland en Europa te worden. Het vraagt dat we kiezen voor aardgasvrije wijken, voor verdere verduurzaming en energiebesparing en het verbeteren van de luchtkwaliteit. Juist omdat we de openbare ruimte met steeds meer Amsterdammers delen, moet die groen en gezond zijn. *(Bron: Coalitieakkoord: Een nieuwe lente en een nieuw geluid)*

Doelstelling 2.1 Aanpassen van de fysieke ruimte aan de verwachte wateroverlast, droogte en hittestress

Centrum-West heeft van alle gebieden het minste groen. (*Bron: Gebiedsanalyse 2017 Centrum West*). In de online buurtenquête wordt door de respondenten aangegeven dat de omgeving vooral versteend is in plaats van groen. (*Bron: Online buurtenquête 2018*). In een versteende omgeving zoals Centrum-West draagt groen bij aan een prettige leefomgeving waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Er valt extra winst te behalen door bij de aanleg (en beheer) ook de vraag te stellen welke bijdrage dit groen kan leveren aan een stad die voorbereid is op klimaatveranderingen. Door steen te vervangen voor groen kan wateroverlast beperkt worden. Groen biedt schaduw bij zeer warme weersomstandigheden. In de toekomst worden meer oplossingen verwacht.

- **Activiteit 2.1.1 Bewoners en ondernemers vergroenen hun buurt**
De volgende buurten hebben al laten weten dat ze in 2019 hun buurt verder gaan vergroenen: Stegen tussen Nieuwezijds Voorburgwal, Nieuwendijk en Kalverstraat, begeleiding door Volksbond, Oudezijds Voorburgwal tegenover 260, Spuistraat Zuid, Droogbak, Westerdoksplein. In samenwerking met ondernemers worden de Lange Niezel, Oudebrugsteeg en het Sint Annenkwartier vergroend.
Deze buurten doen daarvoor een beroep op het gemeentelijke budget "Groen in de Buurt". Een bedrag van €50.000,- is gereserveerd voor kleinere projecten die in de loop van het jaar worden geïnitieerd.
- **Activiteit 2.1.2 Groen tussen de trambaan op de Nieuwezijds Voorburgwal.**
De trambaan in het zuidelijk deel van Nieuwezijds Voorburgwal wordt vergroend. De vergroening wordt meegenomen in de planvorming over het project Nieuwezijds Zuid (zie ook www.amsterdam.nl/nieuwezijds). Het ontwerp wordt te zijner tijd ter vaststelling voorgelegd aan het stadsdeelbestuur de Gemeenteraad. De uitvoering van de Nieuwezijds Voorburgwal is gepland in 2019.
- **Activiteit 2.1.3 Vergroening van de Marnixstraat in het kader van het project binnenring**
Aansluitend op de werkzaamheden aan het Marnixplein wordt het Marnixplein vergroend. De groenborders bij de entree van de Westerstraat worden onder andere in afstemming met de buurt verruimd en verhoogd aangelegd en gevuld met dichte en kleurrijke beplanting. Bij de kruising Marnixstraat-Elandsgracht wordt onderzocht waar het mogelijk is om onbenutte stroken openbare ruimte te vergroenen.
- **Activiteit 2.1.4 Masterplan Universiteitskwartier**
We maken samen met de UvA een masterplan voor het Universiteitskwartier en stellen dat vast. Onderdeel daarvan zijn de kaders of uitgangspunten voor de herinrichting van de openbare ruimte en de herontwikkeling van UvA-gebouwen. Duurzaamheid neemt daarin een belangrijke plek in, met name de onderwerpen uitstootvrije logistiek,

energie neutraal, aardgasvrij en waterberging. Ook is er in het masterplan aandacht voor fietsparkeren door gebruikers (studenten, staf en medewerkers van de UvA).

Doelstelling 2.2 Het verminderen van het aantal (vervuilende) vervoersbewegingen voor een betere luchtkwaliteit

De gemiddelde stikstofdioxide concentratie in dit gebied is $31 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Dit is onder de Europese norm van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Er is een aantal buurten waar de concentratie op bepaalde meetpunten hoger is dan $35 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Dat zijn Kop Zeedijk, Stationsplein, Hemelrijk, Spuistraat Noord, Spuistraat Zuid, Kalverdriehoek, Leliegracht, Felix Meritisbuurt en Haarlemmerbuurt Oost. In gebied West zijn er geen locaties waar de Europese norm voor stikstofdioxide en fijnstof wordt overschreden. Het verminderen van (zwaar) dieselverkeer zorgt wel voor verbetering van luchtkwaliteit.

- **Activiteit 2.2.1 Onderzoek bij BIZ-en Paleiskwartier en Haarlemmerbuurt naar mogelijkheden gezamenlijk bedrijfsafval inzamelen.**
Het grote aantal verschillende bedrijfsafvalinzamelaars in een straat zorgt voor veel rijbewegingen van zware inzamelvoertuigen. Soms komt één inzamelaar zelfs meerdere keren per dag door een straat, omdat klanten verschillende afhaaltijdstippen hebben afgesproken. De BIZ-en Paleiskwartier en Haarlemmerbuurt onderzoeken mogelijkheden om het aantal vervoersbewegingen dat nodig is voor het inzamelen van bedrijfsafval te verminderen. Dat kan bijvoorbeeld door samen één afvalinzamelaar in de arm te nemen.
- **Activiteit 2.2.2 Onderzoek bij BIZ-en naar mogelijkheden gezamenlijk bedrijfsafval inzamelen.**
Het grote aantal verschillende bedrijfsafvalinzamelaars in een straat zorgt voor veel rijbewegingen van zware inzamelvoertuigen. Soms komt één inzamelaar zelfs meerdere keren per dag door een straat, omdat klanten verschillende afhaaltijdstippen hebben afgesproken. De BIZ-en Paleiskwartier en Haarlemmerbuurt onderzoeken mogelijkheden om het aantal vervoersbewegingen dat nodig is voor het inzamelen van bedrijfsafval te verminderen. Dat kan bijvoorbeeld door samen één afvalinzamelaar in de arm te nemen.
- **Activiteit 2.2.3 Taxistandplaats "verschonen"**
In het kader van een emissievrije binnenstad onderzoek en mogelijk realiseren van parkeerplaatsen/laad-losplaatsen/taxistandplaatsen voor emissievrije voertuigen (auto's, scooters, motoren) in de Beursstraat en/of de Oude Brugsteeg.
- **Activiteit 2.2.4 Pilot afvalinzameling door één inzamelaar Negen Straatjes**
Vanaf mei 2019 wordt in de praktijk getest in hoeverre het opheffen van het onderscheid tussen huishoudelijk- en bedrijfsafval en het verplicht coördineren van inzamelingsactiviteiten bijdraagt aan een leefbare omgeving. De pilot heeft een looptijd van 5 jaar.

Doelstelling 2.3 Het bevorderen van (volledig uitstootvrij) goederenvervoer over het water

Amsterdam is een waterstad. Rond de 35% van het oppervlak van de stad bestaat uit water. Met jaarlijks zo'n 4,8 miljoen bezoekers is de rondvaart door de grachten en over het IJ één van de meest bezochte attracties van het land. Op het IJ krioelt het van de binnenvaartschepen, veerponten en cruiseschepen. De grachtengordel is UNESCO-werelderfgoed. De grachten worden op zomerse dagen druk bevaren door pleziervaartuigen. De verdere groei van het aantal bewoners en bezoekers zorgt voor meer druk op de openbare ruimte en dus ook op het water en de oevers. *(Bron: Watervisie Amsterdam 2040)* Er is potentie voor vervoer over water voor met name bouwmaterialen, zakelijke afvalstromen en drankenleveringen aan de horeca. Deze goederenstromen zijn samen verantwoordelijk voor ongeveer 30 procent van de vrachtwagens in de Amsterdamse binnenstad *(Bron: Artikel Logistiek 2016)*

- Activiteit 2.3.1 Faciliteren van laden en lossen over de gracht (Singel) bij het W Hotel. Door het aanleggen van een laad- en los plek, die ook bereikbaar is vanaf het water.
- Activiteit 2.3.2 Op de Zeedijk wordt geëxperimenteerd met inzamelen van bedrijfsafval over water (samenwerking met de BIZ). De BIZ Zeedijk heeft al langere tijd aangegeven open te staan voor vervoer van goederen en/of afval over het water via de Geldersekade. Er is een partij actief die dit mogelijk kan faciliteren. Er wordt met deze partij en de BIZ gekeken naar de mogelijkheden. Hierbij is de Directie Afval en Grondstoffen betrokken.

Doelstelling 2.4 Het verduurzamen van de gebouwde omgeving

Amsterdam heeft samen met Nuon, Alliander/Liander, de corporaties en het Rijk een Citydeal gesloten. Dit is een samenwerkingsprogramma voor een stad zonder aardgas, mét CO₂-arme warmtevoorziening in 2050 en met het omzetten van 100.000 bestaande woningen naar een aardgasloze energievoorziening tussen 2018 en 2040. Daarvoor worden eerst proefprojecten gedaan, ook in Centrum. De gemeente voert bewustwordingscampagnes en ondersteunt initiatieven uit de buurt.

- Activiteit 2.4.1 Binnengasthuisterrein aardgasvrij
Wij ondersteunen de UvA bij het initiatief om het Binnengasthuisterrein en omgeving aardgasvrij te maken. Het programma Aardgasvrij onderzoekt of dit breder uitgerold kan worden in de omgeving.

Prioriteit 3 Meer ruimte voor voetgangers en fietsers creëren

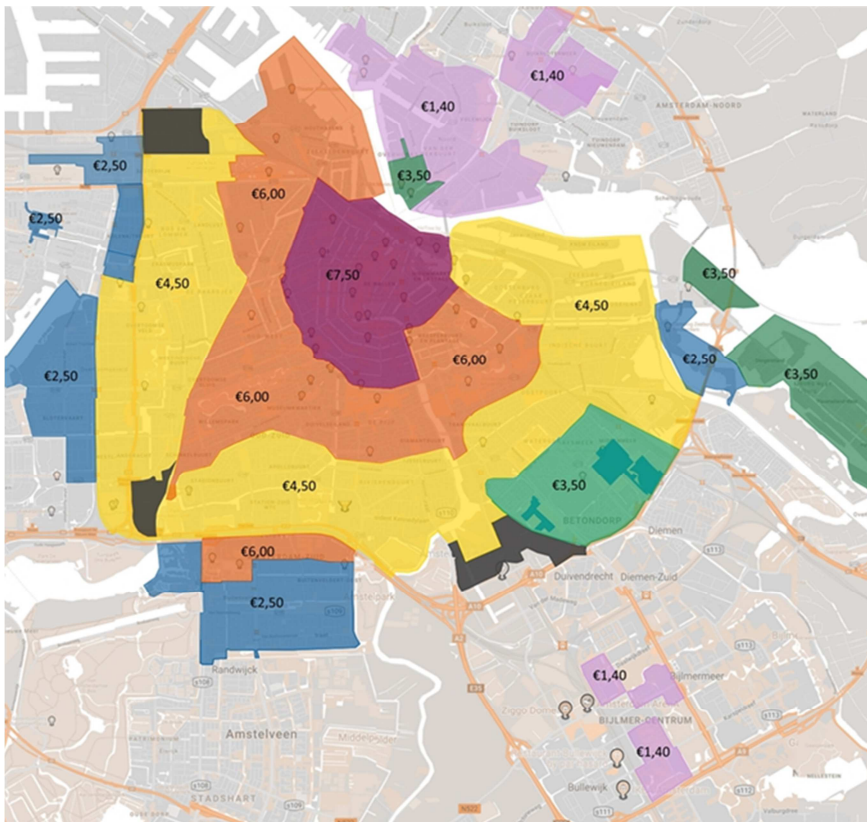
Niemand kan er om heen, het wordt steeds drukker in de stad. De stad slijt langzaam dicht. Fietsers en voetgangers hebben te weinig ruimte. Het is tijd voor echte keuzes, waarin we voorrang geven aan voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer en waarin Amsterdam autoluw wordt. *(Bron: Coalitieakkoord: Een nieuwe lente en een nieuw geluid)*

Doelstelling 3.1 Er rijden minder auto's in de binnenstad

Een groot deel van de openbare ruimte wordt ingenomen door gemotoriseerd verkeer. Vooral in de gebieden die nooit voor de auto zijn bedoeld (19e-eeuwse wijken, de oude binnenstad). Willen we de stad leefbaar en toegankelijk houden, dan moeten we juist de ruimte geven aan spelen, groen en verblijven en moeten we ons zoveel mogelijk verplaatsen met (ruimte)efficiëntere vormen van vervoer. Een belangrijke keuze is om de footprint van de auto in de stad te verkleinen. Centrum-West is het gebied met de hoogste overlast van verkeersdruk. Bewoners oordelen hierover lager dan gemiddeld. Voor de overlast van verkeersdruk geeft men een 6,4 versus 7,0 gemiddeld. (Bron: *Gebiedsanalyse 2017 Centrum West*). Iets minder dan de helft van de ondervraagde bewoners in Centrum-West heeft een auto (46%), in de Grachtengordel West ligt dit aandeel beduidend hoger, namelijk op 59% terwijl dat in de Burgwallen Oude Zijde 34% is. Het merendeel van de bewoners heeft in het afgelopen jaar moeite gehad met het vinden van een vrije parkeerplaats in hun buurt: 65% van de 965 bewoners met een auto geeft dit aan. Aan de 149 bewoners die bereid zijn verder weg te parkeren is gevraagd tot hoe ver ze hun auto maximaal willen parkeren ten behoeve van een verbetering van de openbare ruimte in de buurt. Ruim vier van de tien van deze bewoners in Centrum-West zijn bereid hun auto in een aangrenzende buurt te parkeren, 15% doet dat liever in een straat in de eigen buurt of in een ander stadsdeel binnen de ring. (Bron: *Online buurtenquête 2018*. 22% van de bewoners van Centrum-West heeft een auto.

- Activiteit 3.1.1 Uitvoeringsagenda Autoluw wordt opgesteld en vastgesteld
Hierin zullen meerdere plannen en concrete maatregelen ten behoeve van het weren van gemotoriseerd verkeer in centrum West worden opgenomen. Tevens kunnen de effecten van bepaalde wensen worden onderzocht. Hierbij wordt o.a. meegenomen de wensen tot het autoluw/vrij maken van de Wallen.
- Activiteit 3.1.2 Onderzoek naar en voorbereiding van mogelijkheden om parkeerplaatsen op te heffen.
Een haalbaarheidsonderzoek naar waar & hoe parkeerplaatsen het beste kunnen worden opgeheven om zo meer ruimte te creëren voor ander ruimte gebruik. Daarnaast is een aantal projecten in voorbereiding waarbij gekeken kan worden naar een inrichting met minder parkeerplaatsen en meer ruimte voor o.a. fietsers en voetgangers.
Het gaat hierbij om Burgwallen Oude Zijde (zie ook activiteit 3.1.8), Raadhuisstraat-Rozengracht (voorbereiding in het kader van herprofilering) en Marnixstraat in het kader van de binnenring
- Activiteit 3.1.3 Bij diverse herinrichtingen die in 2019 worden uitgevoerd, zullen ook parkeerplaatsen worden opgeheven.
Dat draagt niet alleen bij aan een meer autoluwe binnenstad, er ontstaat ook meer ruimte voor voetgangers en fietsers. We noemen:
Nieuwezijds Voorburgwal, 70 parkeerplaatsen
Westerdokskade, 8 parkeerplaatsen
Herengracht diverse plekken in het kader van het project toegankelijkheid voetgangers

- Activiteit 3.1.4 Invoeren van éénrichtingsverkeer op de Westerdokskade.
Met de herinrichting van de Westerdokskade wordt éénrichtingsverkeer ingevoerd.
- Activiteit 3.1.5 Verhoging parkeertarieven in Centrum naar € 7,50
Het verhogen van de parkeertarieven heeft als doel het bezoekend verkeer van de binnenstad te verminderen. In het grootste gedeelte van Centrum West wordt het tarief verhoogd naar €7,50 per uur.

De nieuwe tarieven

- Activiteit 3.1.6 Evaluatie en vervolgbesluit over definitief invoeren taxipilot Wallengebied en Nieuwmarkt.
Uit onderzoek is gebleken dat overlast van het verkeer het grootst is tijdens de donderdagavond t/m de zaterdagavond. De grootste overlast wordt veroorzaakt door rondjes rijdende taxi's. In 2018 is een proef uitgevoerd met nachtelijke afsluitingen met inrijverboden met paaltjes en in sommige straten alleen toestaan van bestemmingsverkeer. De taxi's werden ondersteund door pop-up standplaatsen op de Nieuwmarkt en op de Dam of een stop & go regime van Sint Antoniesbreestraat, Geldersekade, Amstel, Rokin en Damrak. In 2019 wordt de proef geëvalueerd.
- Activiteit 3.1.7 Faciliteren van het experiment afsluiting Zeedijk na 12.00 uur voor auto- en vrachtverkeer door de BIZ Zeedijk

Het laad- en losverkeer en het overige gemotoriseerde verkeer, in combinatie met bezoekers, winkelend publiek en fietsers leveren een rommelige en verkeersonveilige straat op. De wens van de BIZ is een prettiger verblijfsklimaat te creëren in de straat. We ondersteunen de BIZ Zeedijk bij het zoeken van draagvlak en het uitvoeren van een pilot van 6 maanden om de Zeedijk dagelijks vanaf 12.00 uur af te sluiten voor auto en – vrachtverkeer. Halverwege de proef is er een evaluatiemoment.

Doelstelling 3.2 Meer autoluwe of autovrije fietsstraten en fietsroutes waardoor een uitgebreid en logisch fietsnetwerk ontstaat

De ruimte voor fietsers knelt en leidt tot stress en de drukte vooral tijdens de spits neemt de drukte vervelende vormen aan. Door de groei en de verdichting van de stad is de opgave op het gebied van bereikbaarheid en leefbaarheid urgent. Het aantal verplaatsingen neemt de komende jaren fors toe: zonder ingrijpen gaat het vooral voor fietsers onveilig en oncomfortabel worden en komt de verbondenheid met de regio onder druk te staan. *(Bron: Kernboodschap Autoluw)*

- Activiteit 3.2.1 Besluit over aanleg fietsroute Haarlemmer Houttuinen
Doorgaand (snel)fietsverkeer kan in de toekomst fietsen via de Haarlemmer Houttuinen. Hierdoor worden de winkelstraten Haarlemmerstraat en –dijk ontlast. Door de extra verbinding ontstaat een goede oost-west verbinding die aansluit op het regionaal fietsnetwerk. (zie ook activiteit 3.4.5)
- Activiteit 3.2.2 Besluit over Nota van Uitgangspunten voor de herinrichting noordelijk deel Marnixstraat als fiets en openbaar vervoer corridor (onderdeel Binnenring), incl. onderzoek en besluitvoering over invoeren knip Marnixstraat ter hoogte van Marnixplein

Doelstelling 3.3 Beter benutten van bestaande voetgangersruimte door aanpassingen van beleidsregels, openbare ruimte en handhaving

De loopruimte voor voetgangers wordt overwegend als onvoldoende (34%) of matig (32%) beoordeeld in Centrum-West. Vooral in de Burgwallen Oude Zijde is het slecht gesteld met de ruimte voor voetgangers: 22% beoordeeld die als voldoende tot uitstekend. De meest genoemde redenen waardoor de ruimte voor voetgangers wordt beperkt zijn de geparkeerde fietsen (56%), geparkeerde scooters, brommers en motoren (53%), de inrichting van de straten (bijvoorbeeld smalle stoepen, eveneens 53%), en de grote groepen mensen die in de buurt worden rondgeleid (49%). *(Bron: Online buurtenquête 2018)*

- Activiteit 3.3.1 Vaststellen nieuw terrassenbeleid
Het terrassenbeleid wordt herzien. Het uitgangspunt bij het nieuwe beleid is meer ruimte voor de voetganger. Er zal worden vastgesteld waar de voetgangersruimte nu onvoldoende is en waar terrassen om die reden minder ruimte krijgen of mogelijk geheel

moeten verdwijnen. In 2019 wordt terrassenbeleid vastgesteld met het uitgangspunt meer ruimte voor de voetganger.

- **Activiteit 3.3.2 Voetganger-toegankelijk maken van de Herengracht.**
Voor ouderen, mensen met een fysieke beperking en mensen met een kinderwagen, maar eigenlijk voor iedereen is een goed toegankelijke openbare ruimte belangrijk. Op de grachten is dat moeilijk te realiseren, maar er is zeker verbetering mogelijk. In 2019 wordt de Herengracht maximaal voetganger-toegankelijk gemaakt. Hiervoor worden objecten verplaatst of verwijderd en een aantal parkeerplaatsen wordt opgeheven om ruimte te maken voor fiets- en scooter parkeren.
- **Activiteit 3.3.3 Inzetten op het verwijderen van gebouwde terrassen op de Nieuwezijds Voorburgwal en Kattegat/Stromarkt.**
Als voorbereiding op de herinrichting noordelijk deel van de Nieuwezijds Voorburgwal, in het kader van het vergroten van de ruimte voor voetgangers en het verbeteren van de uitstraling van de panden.
- **Activiteit 3.3.4 Opstellen specifiek terrassenplan voor noordelijk deel Nieuwezijds Voorburgwal**
Als voorbereiding op de herinrichting noordelijke Nieuwezijds Voorburgwal, in het kader van het vergroten van de ruimte voor voetgangers voor de situatie na de geplande herinrichting.
- **Activiteit 3.3.5 Uitbreiden handhaving van het stoepparkeren met behulp van de scanauto.**
Eind 2018 is een proef gedaan waarbij met behulp van de scanauto, die controleert op het betalen van parkeergeld, ook stoepparkeren door auto's wordt gehandhaafd, zonder tussenkomst van een gemeentelijke handhaver "op straat". Begin 2019 wordt de proef geëvalueerd en wordt op basis van de resultaten besloten of deze werkwijze wordt voortgezet.
- **Activiteit 3.3.6 Extra handhaving fietsparkeerverbod op de Rode Loper.**
Om het fietsparkeren goed te reguleren zijn er inpandige fietsenstallingen gerealiseerd. Per deelgebied zijn fietsparkeerverboden ingevoerd zodat fietsen die buiten de voorzieningen worden geplaatst verwijderd kunnen worden. Er komt een handhavingstrategie voor fietshandhaving met specifieke aandacht voor de Rode Loper.
- **Activiteit 3.3.7 Extra handhaving huurfietsen op de stoep**
Huurfietsen worden door fietsverhuurders, fietsenhandelaren en hotels vaak als handelswaar op de stoep geplaatst. Op sommige locaties leidt dat tot beperkte doorloopruimte. In de hele binnenstad wordt gehandhaafd op huurfietsen op de stoep.
- **Activiteit 3.3.8 Een keer per jaar fietsknipactie op verweesde fietsen.**
In alle straten in Centrum worden een keer per jaar de verweesde fietsen verwijderd. In Centrum Oost gaat daarbij extra aandacht uit naar Noord Jordaan, Haarlemmerbuurt,

Rozengracht, Nieuwezijds Voorburgwal, Spui, Hand- en Voetboogstraat en de noordelijke Burgwallen (gekoppeld aan aanpak Wallen).

- Activiteit 3.3.9 Verbeteren twee stegen tussen Damrak en Nieuwendijk.
In samenwerking met ondernemers en vastgoedeigenaren starten een pilot in de Mandemakerssteeg en de Onze Lieve Vrouwensteeg om deze stegen duurzaam op te knappen. Het doel is om de doorloop in deze stegen te bevorderen door enerzijds de stegen op te knappen (schoon en heel) en anderzijds iets toe te voegen dat bezoekers de steeg in lokt

Doelstelling 3.4 Meer voetgangersruimte ten koste van ruimte voor de auto door herinrichtingen

De verblijversdichtheidsindex is een maat die het aantal verblijvers per hectare openbare ruimte beschrijft op een gemiddelde dag in het jaar. Er wordt daarbij gekeken naar het aantal bewoners, werkenden, studenten en bezoekers. Op de Burgwallen Oude Zijde is de verblijversdichtheid het hoogst en het meest gestegen: van 950 naar 1.069. Burgwallen Nieuwe Zijde is de op één na drukste wijk van de stad (525) gevolgd door Grachtengordel West (457). Ook hier steeg de index fors, in Grachtengordel West sneller dan in Burgwallen Nieuwe Zijde (2014: 496 en 411) (*Bron: Gebiedsanalyse 2017 Centrum West*).

- Activiteit 3.4.1 Start uitvoering herinrichting zuidelijk deel Nieuwezijds Voorburgwal.
Het zuidelijke deel van de Nieuwezijds Voorburgwal (tussen het paleis en het Spui) wordt heringericht in 2019-2020. De Nieuwezijds Voorburgwal wordt een prettige groene wandel- en fietsstraat waar de auto te gast is. Om ruimte te creëren worden parkeerplaatsen opgeheven.
- Activiteit 3.4.2 Vaststellen ontwerp voor het noordelijke deel van de Nieuwezijds Voorburgwal
Het streven is van de hele Nieuwezijds Voorburgwal een prettige groene wandel- en fietsstraat te maken waar de auto te gast is.
- Activiteit 3.4.3 Voorbereiding vernieuwing Raadhuisstraat – Rozengracht.
Om de verkeersveiligheid en de openbare ruimte te verbeteren krijgen de Raadhuisstraat, Westermarkt en Rozengracht een nieuwe inrichting. Er komt meer ruimte voor voetgangers, fietsers en OV en een minder prominente rol voor auto's. Om de benodigde ruimte te creëren zal ook gekeken dienen te worden naar het opheffen van parkeerplaatsen. Bewoners en ondernemers hebben al eerder hun ideeën gegeven over de plannen. In 2019 wordt deze input verwerkt in een Programma van Eisen en ontwerp, dat ter inspraak aan de omgeving wordt voorgelegd. Met de vernieuwing van het traject worden ook zes monumentale bruggen vervangen.

- Activiteit 3.4.4 Uitvoeren verkeersveiligheidsmaatregelen kruising Marnixstraat/Elandsgracht met meer ruimte voor fiets en voetganger
- Activiteit 3.4.5 Realiseren korte termijnmaatregelen Haarlemmerdijk en –straat om meer ruimte voor voetganger te creëren en verkeersveiligheid te verbeteren, vooruitlopend op realiseren snelle fietsverbinding Haarlemmer Houttuinen (zie activiteit 3.2.1)

Prioriteit 4 Behouden van een gemengd woon - en werkmilieu

De Amsterdamse woningmarkt kookt over. Als gevolg daarvan stijgen de prijzen en staan steeds meer mensen in de rij. Vooral mensen met een laag inkomen en mensen met een middeninkomen komen er op de woningmarkt nauwelijks tussen. Het verdelen van een toenemende schaarste vraagt om regulering; om meer grip van de gemeente op de woningmarkt. *(Bron: Coalitieakkoord: Een nieuwe lente en een nieuw geluid)*

Doelstelling 4.1 Meer woningen geschikt voor ouderen

Het aandeel 65-plussers neemt al jaren toe en ligt iets boven het stedelijk gemiddelde (14% versus 12%). In Grachtengordel-West (17%), de Jordaan (16%) en sinds kort de Haarlemmerbuurt (15%) wonen meer 65-plussers dan gemiddeld in de stad (12%). De bevolking vergrijst, maar de woningen zijn vaak niet geschikt (te maken) voor ouderen. Centrum-West telt weinig nultredewoningen (woningen die zonder trap zijn te bereiken en waarvan alle vertrekken gelijkvloers liggen) (14% versus 26% gemiddeld in de stad). Bewoners vinden hun woning minder vaak geschikt om oud in te worden (32% versus 40% gemiddeld in Amsterdam). Het aandeel ouderen (65+) dat de woning geschikt vindt om oud in te worden neemt af, van 56% in 2011 tot 46% in 2015. Wellicht dat deze groep 65+ers ouder wordt en merkt dat het niet altijd meer gaat. De verhuisgeneigdheid onder ouderen neemt niet toe en is gemiddeld (13% versus 12%). In de Jordaan willen ouderen wel relatief vaak verhuizen (18%). Met name in de Burgwallen en de Jordaan vindt men de woning minder vaak geschikt voor ouderen (23%-30%). (Bron: *Gebiedsanalyse 2017 Centrum West*)

- Activiteit 4.1.1 Inventarisatie ouderenhuisvesting.
Inventariseren in welke buurten er relatief te weinig geschikte woningen zijn voor ouderen. Dit kan informatie leveren voor een eventuele onderbouwing om in sommige gevallen af te wijken van het bestemmingsplan. Aan de corporaties gaan we vragen om hun woningbestand in Centrum te inventariseren en in kaart te brengen waar het aanpassen van woningen ten behoeve van ouderen (zoals het aanbrengen van liften) haalbaar is.
- Activiteit 4.1.2 Inventarisatie naar voorwaarden afwijken bestemmingsplan ten behoeve van ouderenhuisvesting.
Onderzoek onder welke voorwaarden van een bestemmingsplan afgeweken zou kunnen worden van de functie 'gemengd 2' ten behoeve van ouderenhuisvesting (met zorg). Op dit moment is wonen in 1000 m² panden niet toegestaan.
- Activiteit 4.1.3 2e fase pilot "sluitende keten wooncoaching".
Wooncoaches zijn vrijwilligers die ouderen in Centrum helpen met het oplossen van woonproblemen. In 2018 is er een evaluatie geweest van de rol van wooncoaches.. Geconcludeerd is dat het nodig is om ook een professioneel verhuisregisseur aan te stellen. Nu wordt bepaald wat de exacte taakafbakening, rol en positionering van die verhuisregisseur moet zijn. In 2019 wordt bij wijze van proef een verhuisregisseur aangesteld voor het gebied Centrum.

Doelstelling 4.2 Minder vakantieverhuur van woningen zodat woningen daadwerkelijk als woning worden gebruikt

In Centrum-West worden per 100 woningen ongeveer zeven woningen aangeboden op AirBnB en soortgelijke platforms. Het aanbod is daarmee relatief groot en samen met Oud-West/De Baarsjes het hoogst van de stad (gemiddeld 4 per 100 woningen).

(Bron: Gebiedsanalyse 2017 Centrum West)

Centrum zet het langjarige programma "wonen boven bedrijven" onverminderd voort. Het stadsdeel wil ook andere maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat woningen ook daadwerkelijk als woning worden gebruikt.

- Activiteit 4.2.1 Bepalen welke buurten in Centrum West in aanmerking zouden moeten komen voor het verbod op vakantieverhuur.
Aansluitend op en parallel aan de eventuele wijziging van de Huisvestingsverordening in 2020 kan voor gebied West geïnventariseerd worden of het in sommige buurten wenselijk is een algeheel verbod op vakantieverhuur in te stellen.
- Activiteit 4.2.2 Handhaving illegale hotels en vakantieverhuur
Alle individuele meldingen van illegale hotels zullen worden opgevolgd.

Doelstelling 4.3 Het behouden en realiseren van een gemengde woningvoorraad per buurt

Er is een afname van particuliere sociale huurwoningen en een toename van dure huurwoningen te zien. Centrum-West telt bijna 29.000 woningen, de woningdichtheid is hoog (10.000 woningen per km²). Een groot deel van de woningen wordt door particulieren verhuurd (42%). Drie op de tien (31%) is in eigendom van corporaties en 28% is een koopwoning. Deze verhouding is redelijk stabiel door de tijd en corporaties verhuren hun woningen nagenoeg allemaal in het sociale segment. De particuliere huur wordt wel duurder, het aandeel sociale huur in de particuliere sector nam af van 28% in 2011 naar 22% in 2015. De gemiddelde huur in de vrije sector ligt in Centrum-West op €1.269, hoger dan gemiddeld in de stad (€1.123). De grootste huurstijging is te zien op de Burgwallen en dan met name op de Oude Zijde. Hier nam het aandeel sociale huur af van 61% in 2011 naar 42% in 2015. Van alle woningen is in 2015 12% een huurwoning in het duurdere segment en heeft een huur hoger dan € 971. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2011 en twee keer zo veel als gemiddeld in de stad. Burgwallen Oude Zijde heeft het grootste en snelst stijgende aandeel dure huurwoningen (25%). Daarna volgen Grachtengordel-West (17%) en Burgwallen Nieuwe Zijde (15%). *(Bron: Gebiedsanalyse 2017 Centrum West)*

- Activiteit 4.3.1 Het voorstel een verbod op (of inperking van) verkoop en liberalisering van sociale huurwoningen van corporaties bespreken met woningcorporaties.
In Centrum West is het percentage sociale huur 46%. Dit nadert de in het Coalitieakkoord genoemde percentage van ondergrens van sociale huur 45% (corporaties en particulier

samen). De verwachting is dat het percentage nog verder zal dalen, mede door afname van sociale huur in de particuliere sector. Eén van de redenen om de verkoop en liberalisatie van sociale huurwoningen in de binnenstad ernstig te willen beperken. Centrum zal voorstellen dit onderwerp mee te nemen in de onderhandelingen tussen de stad en de federatie over het convenant voor de komende vier jaar.

- Activiteit 4.3.2 Beleid over “verkamering” van zelfstandige woningen
In 2019 wordt stedelijk beleid vastgesteld over verkamering van zelfstandige woningen. Door een maximum aantal te verkameren woningen vast te stellen wil Centrum voldoende woningen voor gezinnen en ouderen voor de binnenstad behouden.

Doelstelling 4.4 Meer maatschappelijke voorzieningen voor bewoners

Vanuit de sociale basis worden in alle wijken bepaalde voorzieningen noodzakelijk geacht voor het goed functioneren van de dragende samenleving en die toegankelijk zijn voor alle bewoners.

(Bron: Stedelijk kader Afspraken basisvoorzieningen in de stadsdelen 2017-2018)

Maatschappelijke voorzieningen (zowel fysiek als in de vorm van activiteiten) dragen bij aan het versterken van het gebied of wijk waar men woont. Een sterke samenleving met veel actieve bewoners en organisaties levert een belangrijke bijdrage bij aan het welzijn van bewoners en de leefbaarheid in de buurt.

- Activiteit 4.4.1 Inventarisatie locaties voor bewonersgroepen.
Voor het behouden en realiseren van voldoende ruimte voor bewonersgroepen is het belangrijk te weten wat er al is en waar de kansen liggen. Daarom wordt in Centrum West / Centrum Oost een inventarisatie gemaakt van locaties die potentieel toegankelijk zijn voor bewoners(groepen). Denk hierbij aan ruimtes die nu nog niet als zodanig gebruikt worden, of het uitbreiden van het gebruik, bijvoorbeeld avonduren en weekenden. Het doel van de inventarisatie is om de beschikbaarheid van ruimte voor bewoners groepen te vergroten.
- Activiteit 4.4.2 Onderzoek naar de behoefte aan een inloop- informatie- en ontmoetingscentrum voor mensen met (beginnende) dementie en mantelzorgers.
Met de toenemende vergrijzing in Centrum is er ook sprake van een toename van bewoners met (beginnende) dementie. Signaal is dat er een toenemende behoefte is aan mogelijkheden voor dagbesteding, informatie, ontmoeting en praktische ondersteuning voor beginnend dementerenden en hun mantelzorgers in een informele, huiskamerachtige voorziening met ruime openingstijden, een divers aanbod aan activiteiten.. Door de betrokken zorg- en welzijnspartijen wordt onderzocht hoe hier in gezamenlijkheid op ingezet kan worden en wordt gekeken naar mogelijke locaties.
- Activiteit 4.4.3 Proeftuin Sociale benadering dementie
Stadsdeel centrum is aangesloten bij de Proeftuin Sociale benadering dementie, een samenwerkingsverband met onder meer de Universiteit van Amsterdam. Binnen de aanpak Sociale Benadering van dementie ligt de focus niet zozeer op de medische

aspecten van de aandoening, maar op de leefwereld van de persoon met dementie en diens omgeving, op het omgaan met de veranderingen die de aandoening met zich mee brengt. In de proeftuin worden nieuwe ondersteuningsvormen getest en verfijnd, om zo te achterhalen welke aanpassingen de kwaliteit van leven kunnen verhogen. Vanaf 2019 zal een dertigtal gezinnen uit Centrum en Zuid, voor een periode van vier jaar, ondersteund worden. Hiertoe wordt een gidsfunctie geïntroduceerd, waarbij de gids de gezinnen vanaf het vroegtijdig stadium van diagnose en gedurende het gehele ziekteproces gaat ondersteunen. Als onderdeel van de aanpak zal ook onderzoek gedaan worden naar de beschikbaarheid van voldoende laagdrempelige activiteiten dan wel voorzieningen in de wijk en worden professionals getraind in het beter signaleren en omgaan met dementeren.

■ Activiteit 4.4.4 Valpreventie

Op de eerste hulp posten van de ziekenhuizen is een toename te zien van het aantal valincidenten onder ouderen. De openbare ruimte in Stadsdeel Centrum is in dit opzicht bijzonder uitdagend. Gesignaleerd wordt daarom een extra behoefte aan trainingen valpreventie voor ouderen. Stadsdeel Centrum gaat in samenwerking met de wijkzorgpartners deze trainingen organiseren, met als doel het voorkomen van valincidenten.

- Activiteit 4.4.5 Meer ondersteuning aan kwetsbare bewoners, specifiek licht verstandelijk beperkten (LVB) en psychiatrische problematiek.
- Ondersteuning aan kwetsbare bewoners, specifiek aan bewoners met een licht verstandelijk beperking of psychiatrische problematiek, door onder meer een participatiecoach, activering en buurtmaatjes. Dit biedt deze bewoners de mogelijkheid om op verschillende manieren te werken aan hun netwerkversterking en zelfredzaamheid.

Prioriteit 5 Verbeteren en versterken van de buurteconomie

We willen de lokale en buurteconomie versterken en investeren in de positie van het MKB. We willen het instrumentarium om leegstaande winkels tegen te gaan verder uitbreiden. Als het nodig is benutten we de mogelijkheid om strategisch vastgoed in te zetten. We hebben aandacht voor de verdwijnende functie van markten en kijken hoe we die kunnen versterken. *(Bron: Coalitieakkoord: Een nieuwe lente en een nieuw geluid)*

Doelstelling 5.1 Een meer divers winkelaanbod

In 2016 doet 85% van de bewoners hun dagelijkse boodschappen in hun eigen gebied en 43% voor de niet-dagelijkse boodschappen. De daling ten opzichte van 2014 (niet-dagelijkse boodschappen was 57%) komt doordat meer bewoners kleding en schoenen via internet bestellen, producten waar het kernwinkelapparaat sterk op leunt. (Bron: Gebiedsanalyse 2017 Centrum West). Rond de zestig procent van de ondervraagden in de Burgwallen Oude Zijde (A00), Burgwallen Nieuwe Zijde (A01) en Grachtengordel West (A02) wil een bakkerij in de buurt, in de Haarlemmerbuurt (A05) en de Jordaan (A06) is de behoefte hieraan een stuk kleiner (tussen 35% en 41%). Ook een slagerij en viswinkel zijn volgens de respondenten goede aanvullingen op het winkelaanbod. Het verschil tussen huidige en gewenste situatie is vooral op de Burgwallen Oude Zijde het grootst. Respondenten gaan ervan uit dat er beslist geen winkels die op toeristen gericht zijn bij mogen komen. (Bron: *Online buurtenquête 2018*). De gemeente richt zich vooral op het tegengaan van detailhandel in toeristische producten.

- **Activiteit 5.1.1 Economische kansenkaart**
De ontwikkelingen in de binnenstad –met name het toenemend aantal bezoekers– hebben een sterke invloed op het aanbod in de detailhandel en horeca. Detailhandel en horeca ontwikkelen zich niet altijd in een richting die we wenselijk achten. We gaan in kaart brengen op welke wijze economische ontwikkelingen op elkaar inspelen, elkaar versterken of ondermijnen (economische kansenkaart). We maken de economische kansenkaart samen met ondernemers, winkelstraatmanagers en bewoners. Vervolgens maken we de vertaalslag naar mogelijke interventies.
Met de economische kansenkaart heeft het stadsdeel een instrument om keuzes te maken en prioriteiten te stellen.
- **Activiteit 5.1.2 Lik-op-stuk handhaving bij overtredingen van het bestemmingsplan Winkeldiversiteit.**
Extra handhaving om de uitbreiding van het toeristische aanbod en mengformules bij eetwinkels tegen te gaan.
- **Activiteit 5.1.3 Opstellen van een brancheringsvisie voor de Haarlemmerbuurt.**
In samenwerking met ondernemers, bewoners en vastgoedeigenaren. Stimuleren van een samenwerkingsverband tussen pandeigenaren in de Haarlemmerbuurt
- **Activiteit 5.1.4 Faciliteren van een brancheringsadviescommissie in de Spuibuurt.**
met de BIZ, eigenaren, stadsdeel en CentrumXL met als doel: kennisuitwisseling, informatieoverdracht en beeldvorming over de gewenste branchering.
- **Activiteit 5.1.5 Voortzetten samenwerking tussen pandeigenaren, ondernemers en bewoners in de Lange Nieuwe Zijde met als doel het verbeteren van de kwaliteit, de uitstraling en het aanbod in deze straat.**

- **Activiteit 5.1.6 Voortzetten gesprekken met de BIZ en bewoners over een visie op het gebruik van de Nieuwezijds Kolk**
In 2018 is gestart met de Nieuwezijds Kolk actief onderdeel te maken van de buurt. Hierbij wordt gewerkt aan een gezamenlijk toekomstbeeld en bijbehorende (nieuwe) afspraken voor gebruik, ordening en mogelijke aanpassing van de inrichting openbare ruimte.
- **Activiteit 5.1.7 Voortzetten van de acties die zijn opgenomen in het Convenant Hoogstraten**
In de Hoogstraten wordt samengewerkt tussen Gemeente, ondernemers en vastgoedeigenaren om te experimenteren met mogelijke branchering. In 2018 is gewerkt aan afspraken en mogelijke maatregelen om de diversiteit van het winkelaanbod te behouden. In 2019 wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het Convenant Hoogstraten.
- **Activiteit 5.1.8 We vormen samenwerkingsverbanden in de 9 gebieden met maatwerk aanpak.**
Het gaat hierbij om de Damstraten, Hoogstraten, Spuibuurt, De Kalverstraat, het Damrak/de Dam, de Nieuwedijk, de Negen Straatjes, de Haarlemmerbuurt en het Rokin. In deze winkelstraten worden zoveel mogelijk: positionerings-/brancheringsplannen opgesteld en/of coalities gevormd tussen ondernemers, pandeigenaren en gemeente en/of overleggen opgestart met vastgoedeigenaren in winkelstraten met als doel de onderlinge samenwerking tussen vastgoedeigenaren te bevorderen.
- **Activiteit 5.1.9 Spuistraat Noord: inventarisatie mogelijkheden voor transformatie gesloten plinten (garages) naar winkels / kantoren / woningen**
Het noordelijk deel van de Spuistraat heeft veel gesloten gevels. We gaan met de BIZ inventariseren welke activiteiten daar plaatsvinden en of er mogelijkheden liggen de panden een meer open uitstraling te geven, voor een aangenamer straatbeeld en meer zicht op straat.

Doelstelling 5.2 Betere aansluiting van de markten en de straathandel op de behoefte van de Amsterdammers

Variatie in het aanbod is een belangrijke factor in het functioneren van markten. Cruciaal is dat de samenstelling en kwaliteit van het marktaanbod in afstemming zijn met de wensen van consumenten. In sommige buurten is dat het aanbieden van exclusieve producten van een hoge kwaliteit, terwijl op andere plaatsen prijs een belangrijke(re) factor is. Ook blijkt dat variatie (in het eetbare productaanbod) van grote invloed is op de waardering van de betreffende markt. Hoe meer variatie, hoe leuker men de markt vindt. In de binnenstad bestaat een breed scala aan periodieke markten met een aanbod van niet-dagelijkse artikelen, zoals boeken, platen, kunst, antiek en curiosa. Denk de boekenmarkt op het Spui en biologische markt op de Noordermarkt. Deze gespecialiseerde non-food themamarkten dragen in potentie bij aan de gewenste

hoogwaardigheid en diversiteit van het detailhandelsaanbod. De markten op de Noordermarkt, Lindengracht en Westerstraat worden door bezoekers beoordeeld met een 8,3 een 7,8 en een 7,8. *(Bron: Onderzoek markten 2017)*

- Activiteit 5.3.1 Herziening van het beleid 'verkooppunten in de openbare ruimte'.
In 2019 zullen de resultaten bekend worden van een inventarisatie van de staanplaatsen die niet voldoen aan het onlangs vastgestelde gemeentelijke beleid. Het gaat daarbij om te weinig ruimte voor voetgangers, verkeersonveiligheid, een aanbod dat eenzijdig op toeristen is gericht of ongezond voedsel dat vlak bij een school wordt verkocht. Het gemeentebestuur zal voorstellen doen voor de aanpak van deze knelpunten.
- Activiteit 5.3.2 Nieuwe besluiten markten Jordaan
Voor de markten in de Jordaan (Westerstraat, Noordermarkt en Lindengracht) worden in 2019 nieuwe besluiten genomen (instellingsbesluit, inrichtingsbesluit en marktreglement). Inzet is behoud en versterking van de kenmerkende kwaliteiten van die markten. Ook wordt een oplossing gezocht voor de hinder door structureel fout geparkeerde auto's van marktondernemers.

Prioriteit 6: Meer bewoners doen actief mee in de samenleving

Gezondheid is ons grootste goed. Je gezond voelen, controle over je eigen leven hebben en meedoen in de maatschappij is voor iedereen belangrijk. Wij willen hulp en zorg bieden aan wie dat nodig heeft en zorgen dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen buurt kunnen blijven wonen. Helaas zijn er in Amsterdam nog grote verschillen in gezondheid. Lager opgeleiden krijgen gemiddeld 19 jaar eerder te maken met gezondheidsklachten dan hoger opgeleiden. Het aanpakken van ongelijkheid in gezondheid heeft voor ons daarom grote prioriteit (*Bron: Coalitieakkoord: Een nieuwe lente en een nieuw geluid*).

Doelstelling 6.1 Meer kansen jeugd en jongeren

De 4e-klassers (15-16 jarigen) uit dit gebied roken en/of gebruiken relatief vaak cannabis: 14% rookt 1x per maand of vaker (Amsterdam: 9%) en voor cannabis is dit 12% (Amsterdam: 7%). Het alcoholgebruik (1x per maand of meer) ligt met 28% ook ver boven het stedelijk gemiddelde (12%). Relatief veel 4e-klassers zijn wel eens gedwongen tot een seksuele handeling (2016: 5% versus 3% gemiddeld). In de Haarlemmerbuurt ligt het aandeel laagopgeleide schoolverlaters met 10% boven het gemiddelde. (*Bron: Gebiedsanalyse Centrum West 2017*)

- Activiteit 6.1.1 Opstellen en uitvoeren concept plan preventie middelen gebruik. Jeugd Jongeren in stadsdeel Centrum scoren het hoogst op alcohol- en drugsgebruik. Stadsdeel heeft daarom samen met ketenpartners een conceptactieplan ontwikkeld om het gebruik te verminderen. Dit conceptactieplan wordt samen met de ketenpartners verder doorontwikkeld en uitgevoerd in 2019.
- Activiteit 6.1.2 Sociale invulling gebouw Speeltuyn Piramide
Vanaf 2019 wordt begonnen met het uitwerken van het plan voor herinrichting van het terrein van Speeltuyn Piramide. Onderdeel van de herinrichting is nieuwbouw van het speeltuingebouw. Daarmee wordt de oppervlakte van het gebouw verdubbeld. Voor invulling van het gebouw wordt in 2019 een plan gemaakt. Gedacht wordt aan een jeugdhuis van de buurt, met bijvoorbeeld spreekuren en activiteiten van jeugdschuldhelpverlening, jongerenpunt enz.. Ook een ruimte voor bewonersactiviteiten behoort tot de mogelijkheden.
- Activiteit 6.1.3 Extra inzet Flying Squad Jordaan en Haarlemmerbuurt
In de Jordaan en de Haarlemmerbuurt leven relatief veel bewoners in armoede. Bewoners maken niet altijd gebruik van de armoedeverzoeken waar ze recht op hebben. De Flying Squad geeft informatieavonden over het Pak Je Kans aanbod aan armoedeverzoeken voor bewoners die in armoede leven. De bijeenkomsten worden georganiseerd voor groepen bewoners en hulpverleners.
- Activiteit 6.1.4 Mon€yschool
Mon€yschool is een 8 weeks cursusprogramma waarbij kinderen en tieners beter leren omgaan met geld. Ook de ouders worden hierbij betrokken.
- Activiteit 6.1.5 Jongeren Financieel Café
Het Jongeren Financieel Café is een laagdrempelig financieel inloopspreekuur voor jongeren van 16 t/m 27 jaar.
- Activiteit 6.1.6 Extra ondersteuning 18+ kwetsbare jongeren, waaronder spookjongeren
Uit eerste onderzoek blijkt dat in Centrum en met name op Westelijke Grachtengordel het aandeel jongeren dat niet in beeld is of geen werk of opleiding volgt groter is dan in de

rest van Amsterdam. De zgn. "spookjongeren". Deze jongere zijn kwetsbaar dus dit vraagt om nader onderzoek en eventueel maatregelen.

- Activiteit 6.1.7 Accent jongerenwerk verschuiven naar 14+ jongeren
De laatste jaren heeft het jongerenwerk zich met name gericht op de doelgroep 10 – 14 jarigen. In 2019 zal de aandacht meer gaan naar de doelgroep 14 tot en met 23 jaar

Doelstelling 6.2 Mensen zorgen voor elkaar en hun omgeving

In het beeld van 2022 dat ons voor ogen staat, zien we dat verschillen in de stad leidend zijn voor investeringen in de sociale basis en voor de inzet van zorg en ondersteuning. In kwetsbare gebieden investeren we daarom meer in collectieve voorzieningen, stimuleren we maatschappelijk initiatief en plegen we meer gerichte inzet vanuit zorg en ondersteuning. De sociale basis en de samenwerking tussen hulpverleners zijn dan optimaal geregeld. De zorg en ondersteuning wordt eenvoudiger en herkenbaarder georganiseerd. De Amsterdammer weet gemakkelijker zijn weg te vinden en de professionals weten elkaar gemakkelijker te vinden. *(Bron: doorontwikkeling sociaal domein).*

- Activiteit 6.2.1 Realisatie buurtinitiatief Tunnelvisie
Op initiatief van bewoners met ondersteuning van Dock is een plan ontwikkeld voor opknappen van het tunneltje en de omgeving bij het Hendrik Jonkerplein.
- Activiteit 6.2.2 Vergroening Westerdoksplein/Inheemse Exoten
Bewoners hebben initiatief genomen voor vergroening van het Westerdoksplein/in 2019 zal dit gerealiseerd worden
- Activiteit 6.2.3 Vergroenen schoolplein 14^e Montessorischool
Op initiatief van de school en de ouders wordt het schoolplein van de 14^e Montessorischool heringericht en vergroend

Activiteit 6.2.4 Versterken Vrijwillige inzet door te werven uit verschillende doelgroepen
Doelgroepgerichte campagne om vrijwilligers te werven voor de informele hulp (campagne richt zich op ouderen, studenten, expats en mensen met een GGZ achtergrond).

- Activiteit 6.2.5 Onderzoeken haalbaarheid continueren van een "bewonerscentrum" op de Wallen.
In 2018 is als 'pop up' in de Lange Niezel een tijdelijk bewonerscentrum gestart, mede in het kader van de I Live Here campagne. Dankzij de inzet van vrijwilligers uit de buurt heeft het centrum kunnen draaien. Omdat pandeigenaar 1012Inc het pand gaat renoveren, moet het bewonerscentrum weg uit de huidige locatie. Behoud is wenselijk. We gaan daarom onderzoeken of het haalbaar is het centrum voort te zetten op een andere locatie

en in definitievere vorm.

- **Activiteit 6.2.6 Onderzoek dagbesteding in het kader van dementie en mantelzorg**
Onderzoek naar de behoefte en mogelijkheid van voorziening dagbesteding in het kader van dementie en mantelzorg (Odense huis in de Rietvinck).
- **Activiteit 6.2.7 Pilot eenzaamheidsbestrijding**
Stadsdeel Centrum wil in 2019 in ieder geval een vervolg geven door een pilotproject te starten dat is gestoeld op de in de stedelijke aanpak opgedane inzichten. Ook wordt samenwerking met WPI gezocht, die gaat starten met een aanpak waarbij aan klanten die tweemaal niet op een activeringsgesprek zijn verschenen in het kader van preventie een huisbezoek zal worden gebracht. Gelet op de klantgroep in Centrum (veel alleenstaand en tussen 45 jaar-65 jaar) is de verwachting dat hieronder ook veel gevallen van eenzaamheid/isolement/verwaarlozing aangetroffen wordt.
- **Activiteit 6.2.8 Pilot Voedselbank**
De Voedselbank verschaft voedselpakketten aan bewoners die onder de armoedegrens leven. Een pilot wordt gestart waarbij de intake- en herintakes worden overgenomen van de vrijwilligers van de Voedselbank door professionals van de MADI CentraM. De intake wordt verbreed wordt ingebed binnen het Pluspunt spreekuur in het buurthuis.

Doelstelling 6.3 Meer ontmoetingsplaatsen door herinrichting van speeltuinen

Speeltuinen zijn bruisende plekken waar kinderen zich heerlijk uit kunnen leven. Deze uitdagende speeltuinen bieden meer. Ze zijn ook een ontmoetingsplaats voor kinderen, ouders, burens, vrijwilligers en werkers van diverse (in)formele organisaties in de wijk. De betrokkenheid van de buurtbewoners bij deze ontmoetingsplaatsen in de buurt versterkt de verbinding met elkaar, heeft een positieve invloed op de sfeer in de wijk en bevordert de leefbaarheid voor jong en oud.

(Bron: Website Dock)

- **Activiteit 6.3.1 Projectplan herinrichting buitenruimte en nieuwbouw speeltuingebouw de Piramide**
In 2019 wordt een projectplan opgesteld voor herinrichting en nieuwbouw van het gebouwtje op speeltuin de Piramide. Uitvoering volgt zo spoedig mogelijk daarna.
- **Activiteit 6.3.2 Herinrichting Noorderspeeltuin**
In 2019 wordt de Noorderspeeltuin heringericht volgens het eerder in samenspraak met bewoners opgestelde projectplan.

Bijlage 1: Zelfpersende afvalbakken

